

REGIONSENTER FOR BARN OG UNGES PSYKISKE HELSE,
HELSEREGION ØST OG SØR
Postboks 4623 Nydalen
0405 OSLO

Deres ref.:
Vår ref.: 14/1554-93
Saksbehandler: Kristin Alfsen
Dato: 12.02.2020

Saksbehandler: Elin Skogøy
(Bufdir)

Innvilger tilskudd til Regionsenter for barn og unges psykiske helse, helseregion Øst og Sør (RBUP Øst og Sør) over statsbudsjettet 2020 kap. 765, post 74

HelseDirektoratet og Barne-, ungdoms og familiedirektoratet (Bufdir) viser til søknad på tilskudd 29.11.2019 under tilskuddsordningen Regionale kunnskapssentre for barn og unges psykisk helse. HelseDirektoratet og Bufdir gir gjennom dette tilskuddsbrevet rammer og føringer for kompetansesentres virksomhet som finansieres av de to direktoratene.

HelseDirektoratet forvalter tilskudd over statsbudsjettets kapittel 714 og 765 til kunnskaps-, ressurs- og kompetansesentre innen psykisk helse-, rus-, og vold- og traumefeltet. Med hjemmel i Statens økonomireglement godkjenner Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) regelverk for ordningene. Direktoratet tildeler midler og gir føringer innenfor rammen av godkjent regelverk og gjeldende retningslinjer for tilskuddsforvaltning.

Bufdir forvalter tilskudd over statsbudsjettets kapittel 854, post 72 om "Tilskot til forskning og kompetanseutvikling i barnevernet", på vegne av Barne- og familiedepartementet (BFD). Sentrene som mottar øremerkede tilskudd gjennom dette kapitlet har til oppgave å bygge, formidle og kvalitetssikre vitenskapelig, praksisnær og tverrfaglig kunnskap og kompetanse innen arbeid med barnevern og barn og unges psykiske helse.

I dette brevet innvilger HelseDirektoratet og Bufdir grunntilskudd til RKBU/RBUP (Vest, Midt-Norge, Nord, Øst og Sør) over statsbudsjettet 2020 kap. 765 post 74 og kap. 854 post 72. Det vises til punkt 4.0 for full oversikt over de økonomiske rammer i 2020. All aktivitet omtalt i regelverket og dette brevet skal dekkes gjennom grunntilskuddet fra HelseDirektoratet og Bufdir, om ikke annet er spesifisert.

Omlægging av finansiering av forskning, utvikling og kunnskapsoppsummering (RKBU/RBUP, NSSF og NKVTS)

I 2018 ble det etablert enhetlige forskningsindikatorer og rapporteringsrutiner for forskningsaktivitet for kompetansesentrene. Dette er viktig for arbeidet med å gi en bedre oversikt over forskningsinnsatsen rettet mot de kommunale helse- og omsorgstjenestene. Det er varslet en omfordeling av en liten andel av forskningsmidlene innenfor rammen til sentrene. Andelen beregnes ut fra forskningsindikatorerne og

innrapportert forskningsaktivitet. Den varslede omfordelingen utsettes til 2021, jf. Prop. 1 S (2019-2020). Sentrene skal bistå Helsedirektoratet med de opplysninger om sentrenes virksomhet som direktoratet anser nødvendig for å kunne gjennomføre nevnte omlegging av finansiering av FoU-aktivitet ved sentrene.

1.0 Formål, arbeidsområder og målgrupper

Det vises til Helsedirektoratets regelverk for tilskuddsordningen Regionale kunnskapsentre for barn og unges psykiske helse, som beskriver overordnede mål, målgrupper, kriterier for måloppnåelse og krav til søknad og rapportering for tilskuddordningen. Regelverket bygger på samfunnsoppdraget gitt av HOD og BFD i 2015, som er likelydende for Nasjonalt kompetansesenter for psykisk helsearbeid for voksne i kommunene (NAPHA), Regionale kompetansesentre – Rus (KoRus), Regionale ressursentre om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS) og RKBURBUP.

Særegne formål og fag- og arbeidsområder for RKBURBUP utdypes i dette tilskuddsbrevet. Det forutsettes at aktiviteten ved det enkelte senter reflekterer tilskuddsbrevets innhold. Sentrene har en viktig rolle i iverksettingen av vedtatt politikk, og må ha en struktur som gjør det mulig å følge opp politiske prioriteringer og ta for seg nye kompetanseutviklingsbehov som måtte oppstå.

1.1 Samfunnsoppdraget

Felles overordnet samfunnsoppdrag, gitt av HOD og BFD i 2015, fastslår at kompetansesentrene skal bidra til å styrke kompetansen og kvaliteten i de relevante tjenestene og andre nærliggende sektorer innenfor senterets kompetanseområde og overfor senterets målgrupper. Sentrene skal være en tjeneste for tjenestene og for den forebyggende virksomheten i kommunene, spesialisthelsetjenesten og det statlige barnevernet. Det kan være forskjellige målgrupper for de ulike sentrene, men for de fleste sentre vil tjenester på begge forvaltningsnivå, forebyggende virksomhet og beslutningstakere være relevante målgrupper. I tillegg kan befolkningen, brukerorganisasjoner, frivillige organisasjoner og forvaltningen være målgrupper. RKBURBUP skal legge dette samfunnsoppdraget til grunn for sitt arbeid.

For å oppfylle samfunnsoppdraget skal kompetansesentrene ivareta følgende oppgaver innenfor sitt kompetanseområde og overfor sine målgrupper:

- Bygge opp og formidle kompetanse.
- Sørge for veiledning, kunnskaps- og kompetansespredning til helse- og omsorgstjenesten, barnevernet og andre tjenesteytere og brukere.
- Bidra i relevant undervisning.
- Bistå i systematisk arbeid med kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet samt tjenesteutvikling.
- Bidra til implementering av nasjonale retningslinjer og kunnskapsbasert praksis.
- Drive eller delta i oppsummering av forskning på eget område. Områder hvor det skal drives egen oppsummering av forskning avklares med Folkehelseinstituttet for å unngå dobbeltarbeid.
- Delta i praksisnær og praksisrelevant forskning og i relevante forskningsnettverk. Dette skal ikke utgjøre hoveddelen av kompetansesentrenes virksomhet. Sentrene kan også drive

forskning på metodikk som understøtter sentrenes samfunnsoppdrag, men dette er ikke en obligatorisk del av sentrenes virksomhet.

Kompetansesentrene skal bygge sin virksomhet på systematisk innhenting av kunnskap. Kunnskap omfatter forskningsbasert kunnskap, erfaringsbasert kunnskap, brukerkunnskap og brukererfaring.

I alt sitt arbeid skal sentrene bidra til å styrke systematisk brukerinvolvering i tjenesteutviklingen og medvirkning på systemnivå, i samarbeid med bruker- og pårørendeorganisasjoner og andre aktuelle kompetansemiljøer.

Gjennom utøvelse av samfunnsoppdraget skal sentrene understøtte sentrale satsinger og bidra til lokalt og regionalt utviklingsarbeid. Sentrene har et felles ansvar for å koordinere og samordne innsatsen overfor tjenestene. Viktige fokusområder i arbeidet med satsningsområdene er lederforankring, koordinert kompetansestøtte, og tverrfaglig og tverretattlig samordning og samarbeid. Sentrene skal være lett tilgjengelig for kommunene og andre brukergrupper, og fremstå samlet og oversiktlig for disse. Sentrene skal ta nødvendig hensyn til det lovfestede ansvaret de ulike forvaltningsnivåene har for de respektive tjenestene, og sentrene skal drive sin virksomhet i samarbeid med ansvarlige instanser på de ulike nivåer.

Fylkesmannen

Direktoratet understreker betydningen av at sentrene samarbeider med fylkesmannsembetene. Det vises til Helsedirektoratets føringer for fylkesmennene i 2020, hvor embetene bes om å samarbeide med kompetansesentrene om gjennomføring av tverrsektorielle kompetanse- og kvalitetsutviklingstiltak innen rus, psykisk helse, vold og selvmordsforebyggende arbeid. I tråd med felles samfunnsoppdrag har RKBU/RBUP, KoRus, RVTS og NAPHA et gjensidig ansvar for godt samarbeid.

Sentrene skal gå i dialog og samarbeide med fylkesmannsembetene om oppgavefordeling og måloppnåelse.

1.2 Samarbeid med relevante fagmiljøer og arbeidsdeling mellom nasjonale og regionale sentre

Kompetansesentrene skal bidra til effektivt samarbeid og kunnskapsutveksling mellom nasjonale og regionale miljøer på feltet.¹ Det oppfordres til å styrke kunnskapsutvekslingen og samarbeidet med

¹ Slik som Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS), Nasjonalt senter for selvmordsforskning og -forebygging (NSSF), Nasjonalt kompetansesenter for psykisk helsearbeid for voksne i kommunene (NAPHA), Nasjonalt utviklingssenter for barn og unge (NUBU), Nasjonalt senter for erfaringskompetanse innen psykisk helse, Folkehelseinstituttet (FHI), Nasjonalt kompetansemiljø om utviklingshemming (NAKU), Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin (NKLM), Velferdsforskningsinstituttet NOVA, Samisk nasjonal kompetansetjeneste – psykisk helsevern- og rus (SANKS), Nasjonalt kompetansesenternettverk i sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri (SIFER), Kompetansesenter for kriminalitetsforebygging (Kfk), Nasjonal kompetansetjeneste for samtidig rusmisbruk og psykisk lidelse (NK-ROP), Nasjonal kompetansetjeneste for tverrfaglig spesialisert rusbehandling (NKTSB), Regionale kompetansesentre – Rus (KoRus) og Regionale ressursentre om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS).

relevante miljøer, for å sikre at ulike fagområder i større grad ses i sammenheng, og at arbeidet koordineres for å oppnå synergieffekter og god ressursutnyttelse.

Sammenheng og samarbeid – styrket innsats mot kommunalt nivå

Et godt kommunalt psykisk helse-, rus- og voldsarbeid bygger på bred tverrfaglig og tverrsektoriell tenkning. De kommunale tjenestene utføres i flere sektorer og av ulike faggrupper i kommunen, og fordrer tett samarbeid både innad i kommunene, med relevante spesialisthelsetjenester og med frivillig sektor. Arbeidet må være kunnskapsbasert. Ansatte som jobber i kommunale tjenester må ha kunnskap om psykisk helse, rus- og voldsproblemer, inkludert forebygging og oppfølging av overgrep, selvskading og selvmord. Dette er avgjørende for at tjenestene skal bli gode, sammenhengende og forsvarlige. Helsemyndighetene vil i større grad legge til rette for utprøving og evaluering av nye modeller, og understøtte kommunene i å implementere forskningsbaserte, effektive metoder.

Det forventes at RBUP Øst og Sør bidrar aktivt og systematisk til at sentrene framstår godt koordinert for tjenestene.

Nasjonale sentre skal:

- drive forsknings- og utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå
- sikre forskning på nasjonalt nivå som bidrar til å styrke kunnskapsgrunlaget tjenestene
- sikre at forskningen reflekterer brukernes og tjenestenes behov for ny kunnskap og tjeneste- og brukerperspektiver inn i arbeidet
- bidra til god samhandling og kunnskapsutveksling mellom nasjonale og regionale miljøer på feltet. Det er et mål at tilgrensende fagområder i større grad ses i sammenheng
- i samråd med regionale kompetansesentre bistå i arbeidet med å systematisere bruker- og erfaringsbasert kunnskap
- arbeide for å få temaene på feltet inn i relevante grunn-, videre- og etterutdanninger
- gi råd og veiledning til studenter på master- og doktorgradsnivå

Regionale sentre skal:

- bidra til god samhandling og kunnskapsutveksling mellom nasjonale og regionale miljøer på feltet, herunder samle relevante fagmiljøer for kunnskapsutveksling om temaene på feltet
- bidra til at forsknings- og erfaringsbasert kunnskap spres, til og fra tjenestene
- bistå det utøvende tjenesteapparat med fagutvikling, implementeringsstøtte, undervisning, veiledning og konsultasjon som stimulerer til praksis i tråd med siste oppdaterte kunnskap på feltet
- ha en praksisnær profil med fokus på ønsker og behov i tjenestene og behov blant brukerne av tjenestene. Et særlig fokus skal rettes mot kommunalt nivå.
- arbeide for bedre samarbeid innad i og på tvers av profesjoner, sektorer, etater og forvaltningsnivåer i regionen
- tilby tjenestene et differensiert og likeverdig tilbud

Føringene for forskningsaktiviteten ved de nasjonale sentrene er relevante for RKBU/RBUP, ettersom forskningsbidrag utgjør en betydelig del av virksomheten. RKBU/RBUP skal sikre at forskning ikke utgjør hoveddelen av sentrenes virksomhet og videreføre arbeidet med å dreie hoveddelen av virksomheten mot tjenestestøtte på kommunalt nivå.

De nasjonale og regionale sentrene skal, med ulike virkemidler og arbeidsformer, understøtte tjenestenes systematiske kvalitetsforbedring. Sentrene skal, hver for seg og i samarbeid, bygge bro mellom forskning, praksis og utdanning nasjonalt eller regionalt, og bidra til at kunnskapsbaserte beslutninger tas i tjenestene og i forvaltningen.

1.3 Regionalt samarbeid – samarbeidsavtale og forpliktende plan

Helsedirektoratet ber sentrene i regionen (RKBU/RBUP, RVTS og KoRus) videreføre/videreutvikle sine samarbeidsavtaler og utarbeide forpliktende plan for samarbeidet mellom sentrene i regionen i 2020. Planen rulleres årlig og kan justeres ved behov gjennom året. Fra 2019 er NAPHA tatt inn som part i avtalen og rullerende plan for sentersamarbeid. Planen skal angi hvilke konkrete kommunerettede tiltak sentrene i regionen skal samarbeide om, og tydeliggjøre hvordan sentrene på regionalt nivå skal sikre dialogen og samarbeidet med NKVTS og NSSF. Planen skal omfatte samarbeid med fylkesmennene, og beskrive hvordan sentrene i regionen vil samarbeide med fylkesmennene også på oppgaver fylkesmennene har et hovedansvar for. Planen bør bygge på en helhetlig strategi for tjenestestøtte, jf. pkt. 1.1. Det regionale samarbeidet skal ha en struktur som sikrer tilpasning til regionale og lokale behov, samt sikrer lederforankring i tjenestene.

Regional samarbeidsavtale med rullerende plan for 2020 skal sendes Helsedirektoratet til orientering innen 1. april 2020 og ved rulling/oppdatering.

1.4 Særskilte formål og fag- og arbeidsområder for RKBU/RBUP

Hovedmål

RKBU/RBUP skal støtte kvalitetsforbedring og tjenesteutvikling, drive kompetansebygging, tjenesteutviklende forskning og kunnskapsformidling innen psykisk helse og barnevern. Målet er å styrke kompetanse- og kunnskapsutvikling i arbeidet med barn, unge og deres omsorgspersoner. Sentrene skal bidra til effektivt folkehelsearbeid, til kunnskapsbasert og brukerorientert praksis i tjenestene, og til at tjenestene oppnår bedre resultater blant sine målgrupper. Sentrene skal ha et fokus på forebygging, kompetanseheving, forskning og formidling for å styrke barn og unges psykiske helse, og for å utvikle det kommunale og det spesialiserte tilbudet på området.

Målgruppe

Hovedmålgruppen for arbeidet ved RKBU/RBUP er det offentlige tjenesteapparatet; beslutningstakere, ledere og tjenesteutøvere i helse- og omsorgstjenesten, barnevernet, familievernnet, barnehage og skole. Kompetansesentrene skal sikre målgruppene god og likeverdig tilgang til sentrenes tjenester.

Prioriterte oppgaver

RKBU/RBUP skal bistå tjenesteapparatet med fagutvikling, implementeringsstøtte, undervisning, veiledning, konsultasjon og nettverksarbeid. Dette skal gjøres gjennom et praksisnært arbeid med fokus på:

- ønsker og behov i tjenestene og behov blant brukerne av tjenestene
- medvirkning fra barn og unge i særlig grad
- fagutvikling som bidrar til å styrke tjenesteutøvernes evne til å analysere og utrede hjelpe- og omsorgsbehov, fatte beslutninger og iverksette tiltak tverrfaglig og tverretattlig
- at tjenestene selv utvikler og tar i bruk gode systemer for kvalitetsforbedring, ivaretagelse av pasient- og brukersikkerhet og samhandling
- at tjenestene tar i bruk tilgjengelig informasjon, rapporteringer og datakilder i tjenesteutviklingen
- forankring av kompetanseutviklingsarbeidet i ledelsen for tjenestene

Alle kommuner (bydeler) skal være gjort kjent med kompetansesenterets tilbud. Ved valg av særskilte innsatskommuner, skal følgende vektlegges:

- prioritering av kommuner/bydeler med særlige behov
- langsiktighet og forankring i kommunens/bydelens administrative og politiske ledelse
- forankring i kommunalt planverk
- forpliktelse fra kommunens/bydelens side i å følge opp arbeidet som igangsettes gjennom en skriftlig avtale, dette skal være etterprøvbart
- rimelig geografisk spredning
- at et flertall av kommunene/bydelene over tid har fått et tilbud fra kompetansesenteret

Det vises til gjeldende regelverk for tilskuddsordningen som beskriver overordnede mål, målgrupper, kriterier for måloppnåelse og krav til søknad og rapportering for tilskuddsordningen. Senteret skal i sin årsrapport dokumentere sin innsats ut fra de kriterier for måloppnåelse som er satt i regelverket for tilskudd til senteret. Senteret skal i tillegg dokumentere eller belyse hvordan denne innsatsen har bidratt til oppfyllelse av det overordnede samfunnsoppdraget innenfor sitt fagområde, og tverrsektorielt i samarbeid med øvrige kompetansesentre.

2.0 Særskilte oppgaver og satsninger

Det skal sikres at årsrapporteringen på en kortfattet og oversiktlig måte inneholder informasjon om alle oppgaver finansiert med tilskuddsmidler fra Helsedirektoratet og Bufdir. Nye oppgaver og satsninger dette året, samt arbeid videreført fra tidligere år hvor det skal gjennomføres en vesentlig dreining i 2020, har en utvidet omtale. For mer informasjon om arbeidet med øvrige videreførte oppgaver vises det til tidligere tilskuddsbrev og gjeldende plan.

2.1 Nye oppgaver i 2020

2.1.1 Regionale tverrfaglige nettverk innen kommunalt psykisk helse- og rusarbeid – faglig støtte og samhandlingskompetanse til psykologer, annet fagpersonell og ledere

Det vises til Prop. 1 S (2019-2020) og brev fra Helsedirektoratet til RKBU/RBUP datert 01.11. 2019. I forbindelse med innført lovkrav om psykologkompetanse i norske kommuner fra 2020 skal kompetansesentrene igangsette et videreutviklingsarbeid. Flere kompetansesentre har de siste årene bidratt med kompetansestøtte til kommuner og psykologer i forbindelse med satsningen for å rekruttere psykologer til kommunene. I tråd med statsbudsjettet for 2020 skal arbeidet videreføres og utvikles, og RKBU/RBUP skal ta et regionalt ansvar for å drifte, eller styrke, regionale tverrfaglige nettverk som understøtter kommunenes pågående arbeid med økt kvalitet og kompetanse innen psykisk helse- og rusarbeid, herunder også psykologkompetanse. Øvrige regionale kompetansesentre, NAPHA og fylkesmennene skal bidra i arbeidet. Det er særlig viktig at erfaringer NAPHA har opparbeidet i gjennomføringen av tidligere nettverkssamlinger for psykologer og deres ledere blir nyttiggjort i det videre arbeidet.

Nettverkene skal bidra til å gi god faglig støtte til lederne i kommuner og bedre samarbeid på tvers av profesjoner. Målgruppene for de tverrfaglige nettverkene skal være psykologer, annet fagpersonell og ledere innen kommunalt psykisk helse- og rusarbeid. Det er også viktig at nettverkene reflekterer at det lokale kommunale arbeidet er innrettet mot ulike aldersgrupper og målgrupper, samt i spennet fra folkehelsearbeid, helsefremmende og forebyggende arbeid til behandling. Det forutsettes at sentrene tilpasser oppgaven ut fra regionale forhold, blant annet ved å hensynta andre etablerte nettverk innen psykisk helse- og rusarbeid. I tråd med samfunnsoppdraget skal RKBU/RBUP søke samordning og unngå unødvendig overlapp, og på den måten bidra til synergieffekter og god ressursutnyttelse.

2.1.2 Prop. 121 S (2018-2019) Opptappingsplan for barn og unges psykiske helse (2019-2024)

Ny opptappingsplan ligger til behandling i Stortinget, med planlagt behandling i januar 2020. Opptappingsplanen inneholder helsefremmende, sykdomsforebyggende og behandlingsrettede initiativ. Forebygging av selvskading inngår i planen.

Regionale og nasjonale kompetansesentre skal bidra i arbeidet med å implementere opptappingsplan for barn og unges psykiske helse og sikre videre kunnskapsspredning og kompetanseoppbygging om barn og unges psykiske helse. Ledere i helse- og omsorgstjenestene og barnevernet må få god hjelp til å arbeide på en systematisk, sammenhengende og kunnskapsbasert måte, slik at det går bedre med sårbare barn, unge og familier.

Jf. Prop. 1 S (2019-2020) skal RKBU/RBUP prioritere arbeidet med å understøtte Opptappingsplan for barn og unges psykiske helse i 2020.

2.1.3 Nettbasert formidling

Som et ledd i arbeidet med å fremstå mer enhetlig i møte med tjenestene, samt å utnytte ressursene effektivt og målrettet, bes sentrene:

- 1) Styrke kontakten mellom ansvarlige for formidling innenfor hver enkelt region.
- 2) Vurdere nettløsninger innenfor hver sentergruppe som i større grad synliggjør relevante ressurser på en samlet måte (som RVTSenes felles nettportal), og som bidrar til koordinert og oversiktlig formidling.²
- 3) Igangsette et arbeid for å kartlegge brukervennlighet, trafikk, søkeord osv ved allerede eksisterende nettsider som et grunnlag for videre arbeid med å se fagfeltene og ulike nettressurser mer i sammenheng.

2.1.4 Ungdata

Sentrene skal i samarbeid med KoRus og RVTS bistå kommunene med formidling og analyse av Ungdata og Ungdata junior.

Det må opprettes et hensiktsmessig samarbeid og informasjonsdeling mellom RKBU/RBUP og KoRus ved oppfølging av arbeidet med Ungdata og Ungdata junior.

2.2 Videreførte oppgaver og tiltak i 2020

2.2.1 Forebygging av selvskading og selvmord og ivaretagelse av barn og unge som pårørende og etterlatte

RKBU/RBUP skal gjøre "*Veiledende materiell for kommunene om forebygging av selvskading og selvmord*" kjent gjennom sitt arbeid. Sentrene skal bistå RVTS i arbeidet med implementering av veiledende materiell og "*Etter selvmordet – en veileder om ivaretagelse av etterlatte ved selvmord*" med et fokus på barn og unge som etterlatte.

2.2.2 Program for folkehelsearbeid i kommunene

Senteret skal bidra til å fremme barn og unges psykiske helse og livskvalitet, herunder rusforebygging, gjennom støtte til kommuners tiltaksutvikling og systematiske folkehelsearbeid. Gjennom «Program for folkehelsearbeid i kommunene» skal RKBU/RBUP bidra på ulike måter: deltakelse i samarbeidsorgan, med kompetansestøtte på barn og unges psykiske helse og livskvalitet, og evalueringskompetanse mot nasjonalt, regionalt og kommunalt nivå. Det er i forbindelse med flere sentrale satsningsområder og innsatser som sentrene jobber med etablert regionale faglige nettverk/fora for kommunene. Sentrene bes om å bidra til at folkehelsearbeidet ses i sammenheng med slike relevante innsatser i den enkelte region, slik at kommunene opplever at tiltak supplerer hverandre og ikke konkurrerer med eksisterende tilbud.

I 2020 skal RKBU/RBUP rette særlig oppmerksomhet mot implementeringsstøtte som del av arbeidet innen «Program for folkehelsearbeid i kommunene». Det forutsettes at samfunnsoppdraget legges til grunn for arbeidet og at sentrene ser innsatsen i sammenheng med pågående aktiviteter knyttet til implementering rettet mot kommunene i regionene. RKBU/RBUP bes i 2020 om å formulere en felles beskrivelse av hvordan sentrene kan bidra med implementeringsstøtte til kommuner knyttet til

² Punkt 2 gjelder ikke for NAPHA.

«Program for folkehelsearbeid i kommunene», og på bakgrunn av denne utarbeide en plan for egen innsats med oppstart i 2021. RKBU/RBUP bør være i dialog med øvrige regionale kompetansesentre og fylkeskommunene i forbindelse med beskrivelses- og planarbeidet. Dersom øvrige kompetansesentrene (KoRus, RVTS, NAPHA) kan bidra i utvikling og gjennomføring av kompetansestøtten stiller Helsedirektoratet seg positiv til dette.

Sentrenes beskrivelse av felles innsats når det gjelder implementeringsstøtte vil bli blant temaene for sentrenes virksomhetsledermøte i mars 2020. Her kan en komme tilbake til nærmere dialog om omfang og lengde på implementeringsarbeidet mot kommunene.

2.2.3 Kunnskapsutvikling om sosial ulikhets betydning

Senteret skal drive kunnskapsutvikling om betydningen av sosial ulikhet for barn og unges psykiske helse og utvikling. Gjennom forskning, formidlingsarbeid og tjenestestøtte skal senteret bidra til å heve kunnskapsnivået i tjenestene på området. Senteret skal bistå tjenestene slik at kunnskap om sosial ulikhet trekkes inn ved utforming og implementering av tiltak.

2.2.4 Pakkeforløp psykisk helse og rus

Senteret skal bistå Helsedirektoratet i arbeidet med å implementere pakkeforløp for psykisk helse og rus, ved å understøtte tjenestene med relevant opplæring og kompetansehevende tiltak knyttet til det faglige innholdet i pakkeforløpene. RKBU/RBUP bes gå i dialog og samarbeide med KoRus, RVTS, NAPHA, fylkesmennene og regionale helseforetak om ansvars- og oppgavefordeling i arbeidet.

2.2.5 Kompetanse til å møte minoritetsbarn, enslige mindreårige asylsøkere og deres familier

Sentrene skal bidra til at minoritetsbarn og -familiers levekår, livssituasjon og behov i møte med barnevernet og helse- og omsorgstjenestene blir tematisert i forskning, samt undervisning, videre- og etterutdanninger og i sentrenes formidling til tjenestene.

2.2.6 Bedre psykiske helsetjenester til barn i barnevernet

Senteret skal bistå Helsedirektoratet og Bufdir i arbeidet med utvikling av tiltak som skal bidra til at barn i barnevernet får psykiske helsetjenester i rett tid når de har behov for det. Senteret skal også bistå i arbeidet med å implementere tiltakene som utvikles. Eksempler på tiltak som pågår er:

- Utarbeidelse av Pakkeforløp for kartlegging av psykisk helse og rus hos barn og unge i barnevern (Samhandlingsforløpet) etter modell av pakkeforløpene for psykisk helse og rus. Pakkeforløpet skal bidra til at barn i barnevernet blir kartlagt og utredet tidlig for sine eventuelle psykiske vansker, slik at barna sikres nødvendig psykisk helsehjelp når de har behov for det. Pakkeforløpet skal beskrive ansvar, oppgaver og samarbeid mellom den kommunale barneverntjenesten og helsetjenesten. Samhandlingsforløpet publiseres primo 2020.
- Rundskrivet Samarbeid mellom barneverntjenester og psykiske helsetjenester til barnets beste er revidert høsten 2019, med særlig vekt på å gi føringer for innhold i samarbeidsavtaler mellom barnevern- og helsetjenestene.
- Tverrfaglige oppsøkende behandlings- og oppfølgingsteam for utsatte barn og unge og deres familier/FACT-ung: 2020 blir et piloteringsår. RKBU/RBUP bes gå i dialog med Helsedirektoratet, NAPHA og NK-ROP om hvordan sentrene kan bidra innenfor sine

fagområder og samarbeide. Det kan bli aktuelt å bidra inn i planleggingen av et opplæringsprogram og andre fagoppgaver, i samarbeid med blant andre NK-ROP og NAPHA.

2.2.7 Lokale læringsnettverk for barnevernstjenesten

Kommunale læringsnettverk er en del av regjeringens kompetansestrategi ovenfor kommunalt barnevern. Læringsnettverk skal bidra til at barneverntjenestene samarbeider om kompetanse- og kvalitetsutvikling på tvers av kommunegrensene, og på den måten bidra til å sikre tilpassede og forsvarlige tjenester til sårbare barn og deres familier. Sentrene skal bidra inn i nettverkene ved forespørsel. Sentrene skal prioritere å gi bistand til de barnevernstjenester som fylkesmannsembetene identifiserer har behov for sentrenes bistand.

Buudir gjør for øvrig oppmerksom på at det i 2019 også ble bevilget midler læringsnettverk knyttet til utviklingsprosjekt som tar sikte på å styrke kommunalt fosterhjemarbeid. For disse midlene er det ikke et krav at nettverkene samarbeider med en ekstern kompetanseaktør.

2.2.8 Prioritering av barnevernstjenester

Sentrene skal prioritere bistand der behovet er størst. Sentrene bør ha en jevnlig dialog med fylkesmannsembeter i regionen, slik at de har et best mulig utgangspunkt for denne prioriteringen.

2.3 Sentrale satsinger

Gjennom utøvelse av samfunnsoppdraget skal senteret understøtte sentrale satsinger og bidra til lokalt og regionalt utviklingsarbeid. Viktige fokusområder i arbeidet med satsningsområdene er lederforankring, koordinert kompetansestøtte, tverrfaglig og tverretatlig samordning og samarbeid. Aktuelle videreførte satsinger i 2020 er:

- 0-24-samarbeidet – en innsats for barn og unge: Sentrene skal støtte opp om 0–24-samarbeidets målsetning om å tilrettelegge for bedre samordnede tjenester og mer helhetlig innsats for utsatte barn og unge under 24 år og deres familier. Fylkesmannen har det koordinerende ansvaret for denne satsingen i regionen.
- Sentrene skal samordne aktivitetene i Tidlig Inn og Bedre Tverrfaglig Innsats i det regionale kompetansemiljøet, og bidra i arbeidet med satsningen på tverrsektorielle samhandlingsmodeller (som for eksempel BTI/ Modellkommune – Tilskudd til systematisk identifikasjon og oppfølging av utsatte barn³). Det innebærer å tilrettelegge for at kommunene kan inngå i regionalt nettverk, og bidra til at kommunene selv leder utviklingsarbeidet og faser dette til ordinær drift. Kompetansesentrene skal samordne sitt arbeid med KoRus som har det regionale samordningsansvaret for den tverrsektorielle satsningen
- Læringsnettverket - Bedre samhandling for barn og unge med psykiske vansker og rusmiddelproblemer: Læringsnettverkene driftes av KS. Kompetansesentrene oppfordres om å bidra til at KS-nettverkene ses i sammenheng med øvrige relevante nettverk i regionen.

³ Tilskuddsordningen BTI er fra 2018 slått sammen med tilskuddsordning til systematisk identifikasjon og oppfølging av utsatte barn, med Buudir som tilskuddsforvalter.

- Sped- og småbarnsarbeidet (sped- og småbarnsnettverket).
- Bufdirs kompetansesatsing for kommunalt barnevern.
- Program for folkehelsearbeid i kommunene (2017-2026).
- Ungdata.

2.4 Sentrale planer

Sentrene skal i 2020 iverksette eller videreføre arbeidet med alle tiltak som sentrene har et ansvar for å bidra til i Regjeringens planer, med unntak av allerede fullførte/avsluttede tiltak. Videre skal sentrene understøtte sentrale myndigheter og øvrige kompetansesentre i arbeid med planer, strategier, retningslinjer og dokumenter som har relevans for kjerneområdene. Sentrene skal bidra med innspill og vurderinger innen sine fagområder ved forespørsel fra sentrale myndigheter, og gjennom samarbeid med andre kompetansesentre bidra til at tilgrensende fagområder i større grad ses i sammenheng. Det vises til vedlegg 1. Listen er ikke uttømmende. Sentret skal holde seg fortløpende orientert på relevant materiell og offentlige dokumenter som retningslinjer, veiledere og rundskriv innen fagområdene.

2.4.1 Opptappingsplaner

Prop. 15 S. (2015 – 2016) Opptappingsplanen for rusfeltet (2016–2020)

RKBU/RBUP skal samarbeide med de øvrige sentrene og fylkesmennene om gjennomføringen av Opptappingsplanen for rusfeltet. Samarbeidet skal bidra til at fylkesmennene og sentrene gjensidig understøtter hverandres oppgaver og virkemidler på regionalt nivå, gjennom en samlet og målrettet innsats overfor tjenestene i opptappingsplanens siste år (2020). RKBU/RBUP skal spesielt bidra til å styrke kompetanse og kvalitet i tjenestenes arbeid med tidlig å fange opp og tilby hjelp til barn og unge som lever i familier med rus- og psykisk helserelaterte problemer og/eller som selv er i risiko for å utvikle eller har utviklet slike problemer.

Prop. 12 S (2016–2017) Opptappingsplan mot vold og overgrep (2017–2021)

RKBU/RBUP skal i samarbeid med øvrige sentre bidra inn i oppfølging av opptappingsplanen mot vold og overgrep. RVTS har hovedansvaret i dette arbeidet. Opptappingsplanen skal ses i sammenheng med andre planer og rapporter på feltet.

2.5 Nasjonale funksjoner/opp-gaver med landet som virkeområde

Enkelte sentre er tildelt nasjonale funksjoner. Dette innebærer at et senter utfører en opp-gave på vegne av andre sentre, eller har ansvar for å utvikle eller tilby en tjeneste som skal ha hele landet som nedslagsfelt/virkeområde. Kompetanse og tjenester knyttet til den nasjonale funksjonen utvikles og videreformidles til regionene gjennom samarbeid og dialog mellom senteret som besitter den nasjonale funksjonen og de øvrige sentrene. For 2020 gjelder dette:

- Drift og videreutvikling av Uingsinn.no: RKBU Nord.
- Drift og videreutvikling av PsykTestBarn.no: RBUP Øst og Sør.

2.6 Nasjonale koordineringsoppgaver

Flere sentre har ansvar for å lede og koordinere oppgaver som gjelder for alle sentrene. De øvrige sentrene skal bidra inn i arbeidet, mens ett senter har fått i oppgave å koordinere og være faglig ansvarlig for utviklingen av området. For 2020 gjelder dette:

- De utrolige årene (DUÅ) - Fremme barns psykiske helse ved å trygge foreldrene i foreldrerollen, styrke barns sosiale-, emosjonelle- og problemløsningsferdigheter, og forebygge og behandle atferdsvansker: RKBU Nord har et overordnet ansvar for koordinering av programseriens aktiviteter og har stabsfunksjon med et nasjonalt mandat. Alle sentre deltar og utgjør en felles ledelse.
- Sped- og småbarnsarbeidet/-nettverket: RBUP Øst og Sør har et overordnet ansvar for koordinering av aktiviteter knyttet til sped- og småbarnsarbeidet/-nettverket. Samtlige sentre har regionale koordinatorene og det er utarbeidet en egen strategi for arbeidet.
- Tiltak for barn og unge som er utsatt for mobbing og barn og unge som mobber: Sentrene skal utvikle, anvende og formidle ny kunnskap om forebygging av mobbing, herunder tiltak for barn og unge som er utsatt for mobbing. RKBU Vest har ansvar for å koordinere denne oppgaven.⁴

3.0 Direktoratenes oppfølging og dialog

Tilskuddsbrevet angir direktoratenes føringer for senterets bruk av tilskuddsmidler for 2020. Eventuelle spørsmål knyttet til prioritering av oppgaver finansiert av tilskuddsmidler skal knyttes til oppfølging av tilskuddsbrevet, og rettes til de kontaktpersoner direktoratet har oppgitt. Kontakten for øvrig mellom Helsedirektoratet og RKBU/RBUP skjer hovedsakelig gjennom nasjonale senterledermøter, virksomhetsledermøter, dialogmøter med det enkelte senter og i felles dialogmøter sammen med øvrige regionale sentre.

Dialogmøter (uke 13–18)

Kompetansesenteret og Helsedirektoratet forplikter seg til å gjennomføre minst ett dialogmøte med det enkelte senter (leder og eier til stede). Formålet med dialogmøtene er å drøfte sentrenes måloppnåelse, oppgaver og prioriteringer. Partene kan ved behov ta initiativ til at det avholdes flere dialogmøter i løpet av året.

Regionale møter

Kompetansesenteret forplikter seg til å delta på ett regionalt møte med representanter fra utvalg av øvrige sentre i regionen, der direktoratene deltar. Det oppfordres til at fylkesmannsembetene og ev. brukerrepresentanter også inviteres til møtet. Sentrene i regionen er i fellesskap ansvarlige for møtet der representanter for direktoratene og aktuelle fylkesmenn inviteres med.

Virksomhetsledermøter (vår, høst og i desember)

Kompetansesenteret forplikter seg til å delta på tre virksomhetsledermøter for RKBU/RBUP arrangert av Helsedirektoratet og Bufdir. Partene kan ved behov ta initiativ til at det avholdes flere

⁴ RKBU Vest mottar også tilskudd til Olweusprogrammet gjennom tilskuddsordningen "Psykisk helse i skolen".

virksomhetsledermøter i løpet av året. Ved behov kan virksomhetsledermøter gjennomføres samlet for flere sentergrupper.

Nasjonalt senterledermøte (vår og høst)

Kompetansesenteret forplikter seg til å delta på nasjonale møter med samtlige ledere av kompetansesentre arrangert av Helsedirektoratet og Bufdir.

4.0 Økonomiske rammer for 2020

4.1 Innvilgelse og vilkår for tilskuddet

For 2020 er det i Prop. 1 S (2019-2020) øremerket **181 000 000** kroner til drift av RKBU Nord, Midt - Norge, Vest og RBUP Øst og Sør over kap. 765, post 74. Helsedirektoratet har mottatt søknader fra de fire sentrene som til sammen overskrider rammene gitt i Prop. 1 S (2019-2020). Søknadene kan derfor ikke innvilges fullt.

Det vises til brev fra Helsedirektoratet datert 04.02. 2020 ang. direktoratets beslutning om økonomisk fordeling mellom sentrene i 2020. Som beskrevet i nevnte brev fortsetter innfasingen av fordelingsmodellen introdusert i 2019 med 40% vekt. Tidligere fordelingsnivå vektet 60%.

Tilskuddene er innvilget for dette året og skal brukes i samsvar med budsjett og tiltak som er beskrevet i søknaden, regelverket for ordningen og kravene i dette brevet. Tilskuddet kan ikke omdisponeres til andre formål uten skriftlig godkjenning fra Helsedirektoratet.

Utbetalingen fordeles over to terminer, februar og juli. Beregning av tilskudd og utbetaling av andre termin forutsetter at vi har mottatt og godkjent rapportering og regnskap fra i fjor.

4.2 Økonomisk tildeling

RBUP Øst og Sør – Økonomisk tildeling 2020

Det vises til søknad om tilskudd for 2020 fra RBUP Øst og Sør, datert 29.11. 2019.

Helsedirektoratet innvilger tilskudd på inntil **87 498 000 kroner** til Regionalt kunnskapssenter for barn og unge, over kap. 765, post 74 på statsbudsjettet for 2020. Dette inkluderer midler til sped - og småbarnsarbeidet, samt midler til videre arbeid med De Utrolige Årene.

Barne-, ungdoms og familiedirektoratet innvilger tilskudd på inntil **3 890 000 kroner** til Regionalt kunnskapssenter for barn og unge over kap. 854, post 72 på statsbudsjettet for 2020.

Tilskuddsbeløp som skal utbetales fra Helsedirektoratet i år er 87 498 000 kroner.

Termin dato	Terminbeløp	Kapittel.post
1. utbetaling Hdir (feb.)	43 749 000	kap. 765, post 74
2. utbetaling Hdir (juli)	43 749 000	kap. 765, post 74
1. utbetaling Bufdir	1 945 000	kap. 854, post 72
2. utbetaling Bufdir	1 945 000	kap. 854, post 72

RKBU Vest – Økonomisk tildeling 2020

Det vises til søknad om tilskudd for 2020 fra RKBU Vest, datert 29.11. 2019.

Helsedirektoratet innvilger tilskudd på inntil **34 007 000 kroner** til Regionalt kunnskapssenter for barn og unge over kap. 765, post 74 på statsbudsjettet for 2020. Dette inkluderer midler til sped - og småbarnsarbeidet, samt midler til videre arbeid med De Utrolige Årene. *Beløpet inkluderer også 1 000 000 kroner i ubrukt tilskudd fra 2019, som innvilges overført til fire arbeider beskrevet i søknaden mottatt 29.11.19. Det forutsettes at de ubrukne midlene nyttes i 2020, og direktoratet understreker at dette ikke representerer en varig økning av årlig ramme. Senteret kan ikke ta høyde for å få innvilget tilsvarende beløp til de fire formålene i 2021, men bør planlegge aktiviteten for neste år ut fra utbetalingsnivået for 2020.*

Tilskuddsbeløp som skal utbetales fra Helsedirektoratet i år er **33 007 000 kroner**.

Barne-, ungdoms og familiedirektoratet innvilger tilskudd på inntil **5 253 000 kroner** til Regionalt kunnskapssenter for barn og unge over kap. 854, post 72 på statsbudsjettet for 2020.

Terminer	Terminbeløp	Kapittelpost
1. utbetaling Hdir (februar)	16 503 500 kr	kap. 765, post 74
2. utbetaling Hdir (juli)	16 503 500 kr	Kap. 765, post 74
1. utbetaling Bufdir	2 626 500 kr	kap. 854, post 72
2. utbetaling Bufdir	2 626 500 kr	kap. 854, post 72

RKBU Midt-Norge – Økonomisk tildeling 2020

Det vises til søknad om tilskudd for 2020 fra RKBU Midt-Norge, datert 27.11. 2019.

Helsedirektoratet innvilger tilskudd på inntil **26 950 000 kroner** til Regionalt kunnskapssenter for barn og unge over kap. 765, post 74 på statsbudsjettet for 2020. Dette inkluderer midler til sped - og småbarnsarbeidet, samt midler til videre arbeid med De Utrolige Årene.

Barne-, ungdoms og familiedirektoratet innvilger tilskudd på inntil **9 253 000 kroner** til Regionalt kunnskapssenter for barn og unge over kap. 854, post 72 på statsbudsjettet for 2020. Dette inkluderer 4 000 000 kroner til arbeidet med, og gjennomføring av, Nasjonal videreutdanning i barnevernledelse.

Tilskuddsbeløp som skal utbetales fra Helsedirektoratet i år er 26 950 000 kroner

Terminer	Terminbeløp	Kapittelpost
1. utbetaling Hdir (februar)	13 475 000 kr	kap. 765, post 74
2. utbetaling Hdir (juli)	13 475 000 kr	kap. 765, post 74
1. utbetaling Bufdir	4 626 500 kr	kap. 854, post 72
2. utbetaling Bufdir	4 626 500 kr	kap. 854, post 72

RKBU Nord – Økonomisk tildeling 2020

Det vises til søknad om tilskudd for 2020 fra RKBU Nord, datert 29.11. 2019.

Helsedirektoratet innvilger tilskudd på inntil **33 545 000 kroner** til Regionalt kunnskapssenter for barn og unge over kap. 765, post 74 på statsbudsjettet for 2020. Dette inkluderer midler til sped - og småbarnsarbeidet, samt midler til videre arbeid med De Utrolige Årene.

Barne-, ungdoms og familiedirektoratet innvilger tilskudd på inntil **7 950 000 kroner** til Regionalt kunnskapssenter for barn og unge over kap. 854, post 72 på statsbudsjettet for 2020.

Dette inkluderer 2 450 000 kroner til arbeidet med, og gjennomføringen av, Nasjonal videreutdanning i barnevernfaglig veiledning.

Tilskuddsbeløp som skal utbetales fra Helsedirektoratet i år er 33 545 000 kroner.

Terminer	Terminbeløp	Kapittelpost
1. utbetaling Hdir (februar)	16 772 500 kr	kap. 765, post 74
2. utbetaling Hdir (juli)	16 772 500 kr	kap. 765, post 74
1. utbetaling Bufdir	3 975 000 kr	kap. 854, post 72
2. utbetaling Bufdir	3 975 000 kr	kap. 854, post 72

5.0 Krav til rapportering

Det vises til gjeldende regelverk for tilskuddsordningen som beskriver overordnede mål, målgrupper og kriterier for måloppnåelse og krav til søknad og rapportering på tilskuddordningen. Årsrapporteringen til Helsedirektoratet og Bufdir skal omtale all etterspurt informasjon på en ryddig måte og inkludere informasjon om arbeidet med overordnet samfunnsoppdrag, og særskilte oppgaver og satsninger. Det skal fremlegges kort og oversiktlig omtale av alle pågående oppgaver understøttet av tilskudd fra direktoratene. Omtales arbeid som er finansiert på andre måter enn gjennom tilskudd fra Helsedirektoratet eller Bufdir skal dette klart fremgå.

Rapporteringen skal være i henhold til kriterier for måloppnåelse som er satt i regelverket for tilskuddet. Særskilte føringer og oppgaver som er angitt i tilskuddsbrevet skal i årsrapporten fra senteret beskrives hvordan ivaretatt. Rapporten skal framstilles slik at direktoratet kan kontrollere at samtlige midler er benyttet i tråd med formålet for bevilgningen. Det vises her til «Bestemmelser for økonomistyring i staten», kapittel 6, om rapportering på måloppnåelse. For å sikre god og hensiktsmessig forvaltning må rapporteringen være presis, gjennomsiktig og enkel å kontrollere. Både kort prosarapportering og rapportering på midler skal henvise til gjeldende tilskuddsbrev og referere til tilskuddsbrevets tittel på tiltaket for å tydeliggjøre måloppnåelsen. Der det beskrives arbeid som har tilknytning til tiltak i Regjeringens opptrappings-, tiltaks- og handlingsplaner skal dette synliggjøres.

I rapporteringen skal fremdriftsplan inngå, og det skal beskrives om arbeidet er i rute, forsinket eller avsluttet på bakgrunn av gjeldende planer for arbeidet. Det skal tydelig fremgå av rapporteringen om det er sluttrapport for en oppgave som leveres. Oppgaver tildelt gjennom tilskuddsbrev fra Helsedirektoratet skal ikke avsluttes uten at dette er avklart med direktoratet. Rapporteringen skal

beskrive hvordan og i hvilken grad målene for tilskuddet er oppnådd. Det skal pekes på effekter og oppnådde resultater.

Rapporteringen skal synliggjøre hvordan ressurser ved senteret er fordelt mellom arbeids- og tjenesteområder jf. tilskuddsbrevets punkt 1.4. Det oppfordres til at RKBU/RBUP benytter felles rapporteringsmal utarbeidet i et samarbeid mellom sentrene. Ved å benytte felles rapporteringsmal vil tidslinjer med rapporteringer fra tidligere år opprettholdes og dette vil bidra til å gi en god oversikt over utviklingen i sentrenes arbeid.

Gjennom året kan Helsedirektoratet og Bufdir, og eventuelt annet relevant departement/direktorat, ved forespørsel ha behov for kort statusrapportering på tiltak knyttet til Regjeringens planer. Det vises i denne sammenheng til de gjeldende planer for gjennomføring av de ulike tiltak, og struktur og føringer lagt i disse.

5.1 Utprøving av indikatorer på regionalt nivå

I tråd med rapport fra arbeidsgruppe vil Helsedirektoratet videreføre utprøvingen av regionale resultatindikatorer på tre måleområder i 2020. De tre måleområder er «sintersamarbeid», «kontakt med kommunene» og «brukerinvolvering». RKBU/RBUP, RVTS og Korus i regionen, samt NAPHA, må avggi de data som er nødvendig for å etablere de indikatorer som framgår av arbeidsgruppens rapport. Helsedirektoratet vil invitere til dialog om forbedring av definisjoner for valgte variabler/indikatorer mv. Data må avggis senest i forbindelse med årsrapportering 1. mars 2020.

5.2 Kryss-subsidiering

Fra 2019 er sentrene bedt om å rapportere hvilke grep de har tatt for å sikre at ikke kryssubsidiering skjer i egen virksomhet. Dersom det identifiseres mangler i denne redegjørelsen, kan direktoratene be om strakstiltak som forutsetning for å beholde tilskuddsmidler, eller tilskuddet kan bortfalle helt.

I Riksrevisjonens undersøkelse av tilskudd til forskningsselskaper under Kunnskapsdepartementet (2016), framkommer det at det for mange av selskapene er en risiko for at det kan forekomme kryssubsidiering i strid med EØS-avtalen. Riksrevisjonen skriver at: «For selskaper som har oppdragsfinansiert aktivitet av et visst omfang, er det viktig at det etableres fordelingsnøkler som sikrer at kostnader til støttefunksjoner/fellestjenester hos tilskuddsmottakerne blir riktig fordelt. Dersom kostnader til støttefunksjoner/fellestjenester som gjelder den oppdragsfinansierte aktiviteten, urettmessig belastes selskapenes tilskuddsfinansierte virksomhet, vil dette gi bedre regnskapsresultater for selskapenes konkurranseutsatte virksomhet. Det vil være kryssubsidiering i strid med EØS-avtalen at et selskap oppnår overskudd på en slik måte. En slik kryssubsidiering vil også kunne gi tilskuddsmottakeren en konkurransemessig fordel i forhold til sine konkurrenter. Riksrevisjonen mener at de kontrollsystemene som tilskuddsforvalterne har etablert, ikke gir tilstrekkelig grunnlag for å avdekke og forhindre kryssubsidiering.» Det skal gjøres rede for hvordan sentrene jobber for å unngå dette.

5.3 Regnskapsrapportering

I tillegg til rapportering gjennom korte prosavurderinger skal det fremstilles økonomisk rapportering på alt tilskudd tildelt fra Helsedirektoratet og Bufdir. All rapportering skal være i henhold til

tilskuddsbrevets føringer, slik at direktoratene kan kontrollere at samtlige midler er benyttet i tråd med formålet for tilskuddet. Det vises her til «Bestemmelser for økonomistyring i staten», kapittel 6, om rapportering på måloppnåelse. Det skal være mulig å danne seg et godt bilde av hvordan midler er fordelt på aktivitet, og fordelingen av midler opp imot måloppnåelse. Dette betyr at summen av tilskuddet i størst mulig grad skal fordeles på arbeidet som beskrives, slik at det ikke blir dobbel rapportering på de samme midlene. Avvik i rapportering kan medføre tiltak beskrevet i vedlagt «Standardvilkår for tilskudd fra Helsedirektoratet».

Det skal føres regnskap for grunntilskuddet og tilleggstilskudd, skilt fra øvrig regnskap for eksempel med prosjektkoder. Regnskapet skal kun vise hvilke utgifter som er dekket av tilskuddet/tilleggstilskuddet. Dersom senteret, eller eier av senteret, driver annen økonomisk aktivitet er senteret forpliktet til å sikre at denne aktiviteten ikke er krysssubsidert av tilskuddsmidler fra statsbudsjettet. For slike aktiviteter skal det også føres separate regnskaper som dokumenterer at det ikke foregår krysssubsidiering, jf. EØS-regelverket om statsstøtte. Grunntilskuddet fra direktoratene skal ikke benyttes til å øke egenkapital eller foreta investeringer. Regnskapet skal kunne sammenlignes med budsjettet i søknaden.

Rapporteringsmalen i Altinn inneholder ferdig definerte utgiftskategorier som regnskapstallene skal føres inn i. Ved behov skal vedlegg benyttes for å gi en oversiktlig og fullstendig oversikt. I tillegg skal det legges ved regnskapsutskrift direkte fra økonomisystemet som viser hvilke artskonti utgiftene er fordelt på. Utskriften kan vise utgifter aggregert per art og trenger ikke å vise de enkelte bilagene. Se mer informasjon om krav til regnskapet i standardvilkårene.

5.4 Revisorkontroll

Regnskapet skal revideres av registrert revisor, statsautorisert revisor eller oppdragsansvarlig kommunerevisor (jf. § 11 i forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner) i samsvar med Den norske revisorforenings standard [ISA 805 "Særlige hensyn ved revisjon av enkeltstående regnskapsoppstillinger og spesifikke elementer, kontoer eller poster i en regnskapsoppstilling"](#). Tilskuddsmottaker må gi revisor en kopi av dette brevet før revisorkontroll.

Dersom innvilget tilskudd er høyere enn 200 000 kroner per år, mens forbruket er lavere enn 200 000 kroner per år, kan det leveres revisorbekreftelse for to år av gangen.

Krav til revisorbekreftelse gjelder ikke for:

- tilskuddsbeløp mindre enn 200 000 kroner
- tilskudd til statlige virksomheter og forvaltningsorgan underlagt Riksrevisjonens regnskapsrevisjon
- tilskudd til helseforetak, såfremt prosjektrengskapet inngår i foretakets reviderte totalregnskap
- mindre aksjeselskaper som oppfyller skatteetatens vilkår for å kunne unntas revisjonsplikt og som har registrert dette i Regnskapsregisteret

6.0 Klagerett

Dere har ikke klagerett på avgjørelsen. Dette følger av forvaltningsloven § 28.

7.0. Aksept av vilkår

Tilskuddet utbetales når Helsedirektoratet har mottatt vedlagt «Aksept av vilkår». Akseptbrevet må returneres umiddelbart, og senest innen 4 uker etter mottatt brev. Innvilgelse av tilskudd kan trekkes tilbake etter en purring.

All korrespondanse skal sendes til postmottak@helsedir.no eller vår postadresse, og merkes med vår referanse 14/1554.

Vi ønsker dere lykke til med arbeidet og ser fram til å høre om resultatene.

Vennlig hilsen

Øyvind Alseth e.f.
Seniorrådgiver
Helsedirektoratet

Eirunn Lysø
Avdelingsdirektør
Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:

REGIONSENTER FOR BARN OG UNGES PSYKISKE HELSE, HELSEREGION ØST OG SØR, Siri Kjelstad
REGIONSENTER FOR BARN OG UNGES PSYKISKE HELSE, HELSEREGION ØST OG SØR, Arild
Bjørndal
REGIONSENTER FOR BARN OG UNGES PSYKISKE HELSE, HELSEREGION ØST OG SØR, Kaja Kierulf
BARNE-, UNGDOMS- OG FAMILIEDIREKTORATET (Bufdir)

Vedlegg 1: Sentrale veiledere, retningslinjer, strategier og annet materiell

Listen er ikke uttømmende. Sentrene skal holde seg ajour på relevante offentlige dokumenter knyttet til fagområdene.

Veiledere/veiledende materiell:

- Veileder i det systematiske folkehelsearbeidet (Helsedirektoratet 2019)
- IS-1570 Nasjonal veileder for poliklinikker innen psykisk helsevern for barn og unge
- Prioriteringsveileder – psykisk helsevern for barn og unge (www.heledirektratet.no)
- Veiledende materiell for kommunene om forebygging av selvskaading og selvmord
- IS-1898 Etter selvmordet – Veileder om ivaretagelse av etterlatte ved selvmord
- IS-2587 Veileder om pårørende i helse- og omsorgstjenestene
- Veileder til krisesenterloven (01/2015 Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet)
- Fagveileder for innhold og kvalitet i kommunenes krisesentertilbud (2018)
- IS-1022 Veileder for helsetjenestetilbudet til asylsøkere, flyktninger og familiegjennforente
- IS-1924 God kommunikasjon via tolk – Veileder om kommunikasjon via tolk for ledere og personell i helse- og omsorgstjenestene
- Veileder for helse- og omsorgspersonells arbeid med vold i nære relasjoner (NKVTS 2018) (www.voldsveileder.nkvts.no)
- Veileder til barnevernstjenesten om negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og æresrelatert vold (https://www.bufdir.no/Barnevern/Fagstotte/Negativ_sosial_kontroll_tvangsekteskap_og_aresrelatert_vold_en_veileder_til_barnevernstjenesten/)

Retningslinjer:

- IS-2826 Nasjonal faglig retningslinje for tidlig oppdagelse av utsatte barn og unge (lansert i desember 2019)
- IS-2660 Nasjonal faglig retningslinje for svangerskapsomsorgen
- IS-2582 Nasjonal faglig retningslinje for det helsefremmende og forebyggende arbeidet i helsestasjon, skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom
- Nasjonal faglig retningslinje for tannhelsetjenester til barn og unge 0-20 år
- IS-1511 Nasjonal faglig retningslinje for forebygging av selvmord i psykisk helsevern
- Felles retningslinjer for Statens barnehus (Politidirektoratet, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet og Helsedirektoratet, 19.12. 2016)
- Retningslinjer om etterlatte barn i utlandet (https://www.bufdir.no/Barnevern/Fagstotte/etterlatte_barn/)
- Retningslinjer ved vold og seksuelle overgrep mot barn og unge

Rapporteringer og datakilder:

- IS-24/8 Kommunalt psykisk helse- og rusarbeid 2019: Årsverk, kompetanse og innhold i tjenestene (SINTEF)
- Ungdata
- Ungdata junior
- BrukerPlan og andre datakilder som beskriver utfordringsbildet lokalt

E-læringsverktøy:

- Øvingsverktøyet SNAKKE (www.snakkemedbarn.no)
- Læringsressursen JegVet.no for lærere til bruk i barnehage og skoler
- Plikt.no om avvergeplikten, (NKVTS)

Strategier:

- #Ungdomshelse – Regjeringens strategi for ungdomshelse (2016-2021)
- Mestre hele livet – Regjeringens strategi for god psykisk helse (2017-2022)
- Integrering gjennom kunnskap – Regjeringens integreringsstrategi (2019-2022)
- Mer kunnskap – bedre barnevern. Kompetansestrategi for det kommunale barnevernet (2018-2024)

Annet:

- Program for folkehelsearbeid i kommunene
<https://www.helsedirektoratet.no/tema/folkehelsearbeid-i-kommunen/program-for-folkehelsearbeid-i-kommunene>

STANDARDVILKÅR FOR TILSKUDD FRA HELSEDIREKTORATET

Gi beskjed om endringer

Helsedirektoratet må ha skriftlig beskjed så fort som mulig om endringer i mottakers adresse, kontonummer og kontaktperson. Mottakere uten faste ansatte må informere om ny leder og/eller økonomiansvarlig/kasserer.

Generelle vilkår

Anskaffes det utstyr ut over det som er forutsatt i tilskuddsbrevet, eller ut over det som betraktes som rimelig, kan Helsedirektoratet kreve at mottaker tilbakebetaler verdien når prosjektet/aktiviteten/driften er avsluttet. Investeringer og utstyr som kjøpes inn, kan regnes som Helsedirektoratets eiendom.

Utgifter til reise-, kost- og nattillegg må ikke overstige satsene i Statens reiseregulativ, jf. Statens personalhåndbok.

Lønnsmidler til mottakere som hovedsakelig finansieres av offentlige tilskudd skal ikke overstige hva som er rimelig i forhold til statlige lønninger.

Lov (forskrift) om offentlig anskaffelse og krav til kjøp av varer og tjenester

Tilskuddsmottakere som er omfattet av lov og forskrift om offentlige anskaffelser må følge denne ved bruk av tilskuddsmidler. Lovens grunnleggende krav er å sikre konkurranse, forutberegnelighet, gjennomsiktighet og etterprøvbarehet, og at utvelgelsen skal skje etter ikke-diskriminerende og objektiv kriterier.

I noen tilfeller vil det være vanskelig å vurdere om man er omfattet av lov og forskrift. Tilskuddsmottakere som hovedsakelig er finansiert av offentlige midler (over 50 prosent) må vurdere hvorvidt de er omfattet av forskriften.

Følgende virksomheter er omfattet av forskriften jf. forskrift om offentlige anskaffelser § 1-2:

1. Forskrift gjelder statlige, kommunale, fylkeskommunale myndigheter og offentligrettslige organer og sammenslutninger dannet av en eller flere av disse
2. Et offentligrettslig organ er ethvert organ:
 - a. som tjener allmennhetens behov, og ikke er av industriell eller forretningsmessig karakter, og
 - b. som er et selvstendig rettssubjekt og
 - c. som i hovedsak er finansiert av myndigheter eller organer som nevnt i første ledd, eller hvis forvaltning er underlagt slike myndigheters eller organers kontroll, eller som har et administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan der over halvparten av medlemmene er oppnevnt av slike myndigheter eller organer.

Regnskap

Tilskuddet gis som nettotilskudd, med unntak av tilskudd til frivillige organisasjoner.

Inntekter

Regnskap som sendes til Helsedirektoratet, må omfatte alle inntekter som relaterer seg til prosjektet/aktiviteten/driften det er gitt tilskudd til. Unntaket er momskompensasjon for

frivillige organisasjoner som omtales under. Inntekter knyttet til arbeidet eller de utgiftene som er ført, skal også føres opp i regnskapet. Eksempler kan være sykelønnsrefusjoner, inntekter på salg av utstyr, varer eller tjenester.

Momskompensasjon til frivillige organisasjoner

Frivillige organisasjoner kan søke om momskompensasjon fra Lotteri- og stiftelsestilsynet. Dette er en egen tilskuddsordning, og skal holdes utenom regnskapstallet som innrapporteres for prosjektet/aktiviteten/driften. Alternativt skal momskompensasjonen merkes tydelig, slik at et eventuelt overskudd som skyldes momskompensasjon ikke trekkes fra fremtidige tilskudd eller kreves tilbakebetalt.

Tilskuddets varighet og bruk av ubrukt tilskudd

Tilskuddet er innvilget for dette året.

Ubrukt tilskudd:

1. Tilbakebetaling av tilskudd

Ubrukte tilskuddsmidler som ikke søkes overført til neste år må tilbakebetales til Helsedirektoratet. Tilskuddsmottaker må i rapporteringen oppgi fakturaadresse og fakturareferanse, samt ta kontakt med saksbehandleren av tilskuddet. Helsedirektoratet vil utstede en faktura på beløpet som skal tilbakebetales.

2. Avkortning av neste års tilskudd

Hvis det på slutten av året gjenstår ubrukte tilskuddsmidler og dere skal søke om nytt tilskudd det påfølgende året, kan dere enten tilbakebetale ubrukte midler slik det er nevnt ovenfor eller så vil neste års tildeling kunne avkortes mot de ubrukte midlene. Dette krever en ny fullstendig søknad som sendes inn i henhold til kunngjøring og årlig søknadsprosedyre. Søknadsbeløpet må inneholde informasjon om både ubrukt tilskudd og nytt tilskudd.

3. Overføring av tilskuddsmidler til neste år

Hvis det på slutten av året gjenstår ubrukte tilskuddsmidler og prosjektet ikke er ferdigstilt, kan det søkes om å få overført tilskuddet til neste år (kun ett år). Dette krever en kortfattet søknad pr brev eller e-post. Saksbehandler vurderer behov for ytterligere opplysninger eller en helt ny søknad, før overføring kan behandles.

Mulige reaksjonsformer dersom mottaker gir uriktige opplysninger eller ikke bruker tilskuddet i samsvar med fastsatte betingelser

Dersom mottaker ikke opptre i samsvar med forutsetningene gitt i tilskuddsbrevet og regelverket, kan hele eller deler av tilskuddet kreves tilbakebetalt. Mislighold kan få rettslig forfølgelse.

Generelle vilkår

Eventuelle investeringer og utstyr som kjøpes inn, regnes som Helsedirektoratets eiendom. Anskaffes det utstyr ut over det som er forutsatt i tilskuddsbrevet, eller ut over det som betraktes som rimelig, kan Helsedirektoratet kreve at mottaker tilbakebetaler verdien når prosjektet/aktiviteten/driften er avsluttet.

Utgifter til reise-, kost- og nattillegg må ikke overstige satsene i Statens reiseregulativ, jf. Statens personalhåndbok.

Dokumentinnsyn

Mottaker har rett på innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven §§ 18 og 19.

Tilsyn eller kontroller

Rapporter/resultat fra relevante offentlige tilsyn eller kontroller skal sendes inn fortløpende til Helsedirektoratet.

Kontroll av tilskuddsmottakere og dokumentasjon

Helsedirektoratet krever at regnskapsdata og dokumentasjon av opplysninger som ligger til grunn for søknaden eller rapporteringen, skal oppbevares for kontroll i minimum 10 år etter tilskuddet ble mottatt.

Helsedirektoratets forbeholder seg retten til å kontrollere at tilskuddet brukes etter forutsetningene, og skal ha adgang til å undersøke alle dokumenter og steder som vi måtte kreve, hos tilskuddsmottaker og deres samarbeidspartnere, jf. bevilgningsreglementet § 10.2. Har Helsedirektoratet delegert ansvaret for tilskuddsforvaltningen til andre, tar vi også forbehold om deres rett til kontroll.

Riksrevisjonen har adgang til å kontrollere om tilskudd brukes etter forutsetningene, hjemlet i lov om Riksrevisjonen § 12, 2. ledd.

Kunngjøring av tilskudd

Kunngjøring med søknadsfrist publiseres under www.helsedirektoratet.no/tilskudd.

AKSEPT AV VILKÅR

Akseptbrevet må returneres umiddelbart, og senest innen 4 uker etter mottatt brev.
Brevet skal sendes i retur til:

Helsedirektoratet Postboks 220 Skøyen 0213 Oslo	Eller i skannet versjon til postmottak@helsedir.no
---	---

Vår ref: 14/1554-93

REGIONSENTER FOR BARN OG UNGES PSYKISKE HELSE, HELSEREGION ØST OG SØR
Postboks 4623 Nydalen
0405 OSLO
Org.nr.: 980633004

Innvilget beløp: 87 498 000
Beløp til utbetaling: 87 498 000

Kontonummer 60960518392
IBAN-nummer (dersom bank er utenfor Norge)
BIC/Swift-kode (dersom bank er utenfor Norge)
Kontoens valuta (dersom bank er utenfor Norge)
Kontaktperson, telefonnummer og e-postadresse for økonomiansvarlig
Utbetalingen til mottaker bes merket med Tilskudd RBUP Øst og Sør 2020

Aksept av vilkår:

- REGIONSENTER FOR BARN OG UNGES PSYKISKE HELSE, HELSEREGION ØST OG SØR aksepterer vilkårene for tilskuddet i tilskuddsbrev av 12.02.2020 med tittel Innvilger tilskudd til Regionsenter for barn og unges psykiske helse, helseregion Øst og Sør (RBUP Øst og Sør) over statsbudsjettet 2020 kap. 765, post 74.
- REGIONSENTER FOR BARN OG UNGES PSYKISKE HELSE, HELSEREGION ØST OG SØR bekrefter at dette skjemaet gir riktige opplysninger om konto eid av tilskuddsmottaker, og at Helsedirektoratet varsles ved endringer.

Sted, dato og signatur

Bekreftelsen skal undertegnes av styreleder eller den som har signaturmyndighet (prokura). For kommuner og fylkeskommuner skal bekreftelsen undertegnes av rådmannen eller den som har fått delegert myndighet.

